

GARY PAULSEN (1939–2021) este unul dintre cei mai cunoscuți scriitori americani contemporani de literatură pentru adolescenți. Personajele principale ale multora dintre scrierile sale sunt tineri forțați să se maturizeze brusc după ce rămân izolați în locuri sălbatice, departe de orice urmă de civilizație.

Paulsen a prins gustul aventurii la vârsta de 14 ani, când a fugit de-acasă cu un circ. A lucrat apoi la o fermă și ulterior a fost inginer, muncitor în construcții, șofer de camion și marinar.

A participat la faimoasele curse de sănii trase de câini din Iditarod, Alaska.

Ideea de a deveni scriitor i-a venit pe când lucra ca tehnician specializat în sateliți la o companie aerospațială din California. Ceea ce l-a determinat să scrie a fost dorința de a-i încuraja pe cititori să observe și să fie interesați de lumea din jur.

Trei dintre romanele lui Paulsen, *Toporișca*, *Dogsong* (*Chemarea câinelui*) și *The Winter Room* (*Refugiul de iarnă*), au fost declarate Newbery Honor Books.

GARY PAULSEN

RÂUL

Traducere din engleză
de Ciprian Jeler

arthur

Brian deschise ușa și se dădu un pas în spate. Trei oameni, toți îmbrăcați în costume închise la culoare, stăteau pe verandă. Erau masivi, dar nu grași, bine făcuți, destul de în formă. Unul era puțin mai subțire decât ceilalți doi.

— Brian Robeson?

Brian dădu din cap.

— Da.

Bărbatul slab zâmbi și întinse mâna înaintând spre el:

— Eu sunt Derek Holtzer. Iar ei doi sunt Bill Mannerly și Erik Ballard. Putem să intrăm?

Brian deschise larg ușa ca să-i lase să intre:

— Mama nu e acasă acum...

— Cu tine voiam să vorbim.

Derek se opri în vestibul, la fel și ceilalți doi.

— Desigur, am vrea să vorbim și cu mama și tatăl tău, dar pe tine am venit să te vedem. N-ai primit un telefon ca să te anunțe că venim?

Brian clătină din cap:

— Nu cred. Adică, sigur n-am primit, dar cred că nici mama. Mi-ar fi zis.

— Poate tatăl tău?

— El... nu mai locuiește aici. Părinții mei au divorțat.

— O, îmi pare rău.

Derek arăta foarte jenat:

— N-am știut.

— Se mai întâmplă.

Brian ridică din umeri, dar trecuse doar un an și jumătate și divorțul era destul de proaspăt ca să doară încă. Dădu gândul acesta la o parte și fu brusc izbit de propria lui neghiobie. În casă erau trei oameni pe care nu-i cunoștea. Nu păreau amenințători, dar nu se știe niciodată.

— Cu ce vă pot ajuta?

— Păi, dacă nu știi nimic despre asta, poate ar fi mai bine s-o așteptăm pe mama ta. Putem să revenim.

Brian dădu din cap:

— Cum doriți... dar ați putea să-mi spuneți despre ce e vorba, dacă doriți.

— Poate că ar fi mai bine să verific, totuși: tu ești Brian Robeson, cel care a supraviețuit singur în pădurile Canadei vreme de două luni?

— Cincizeci și patru de zile, zise Brian. Nu chiar două luni. Da, eu sunt.

— Bun.

— Sunteți jurnaliști?

Vreme de luni întregi după întoarcerea sa, Brian fusese urmărit de presă. Chiar și după emisiunea specială de la televizor – o echipă de filmare a mers cu el înapoi la lac și el le-a arătat cum trăise –, tot s-au ținut după el. Ziare, televiziuni, edituri – toți veneau la el acasă, îl urmăreau către școală. Era greu să scape de ei. Un bărbat chiar îi oferise bani ca să-i pună chipul pe un tricou, iar o firmă de blugi a vrut să producă o serie de Jeansși de Supraviețuire Brian Robeson.

Mama lui se ocupase de toți, cu ajutorul – prin corespondență – al tatălui său, iar el avea acum niște bani pentru facultate într-un cont. De fapt, erau destui cât să-și termine facultatea. Toată agitația se potolise de-acum și el nu-i ducea dorul.

La început, fusese incitant, dar senzația s-a tocit rapid. Era faimos și asta nu era prea rău, însă când au început să-l urmărească peste tot cu camere de filmat și să vrea să facă filme cu el și viața lui, totul a cam luat-o razna.

Cunoscu o fată la școală, Deborah McKenzie. Totul începuse bine și avuseseră câteva întâlniri, dar în curând presa o bătea și *pe ea* la cap, iar asta era prea de tot. A început să iasă din casă pe ușa din spate, să poarte ochelari, să se întâlnească cu Deborah în locuri ferite și să se furișeze

pe culoare la școală. Când lumea a încetat să-l mai bage în seamă, a fost tare bucuros.

Și iată-i aici din nou.

— Adică... sunteți de la televiziune sau ceva?

Derek clătină din cap:

— Nu, nici pe departe. Suntem de la o școală guvernamentală de supraviețuire.

— Instructori?

Derek clătină din nou din cap:

— Nu chiar. Bill și Erik sunt instructori, dar eu sunt psiholog. Lucrăm cu oameni care ar putea să aibă nevoie să supraviețuiască în condiții grele – știi tu, piloți care s-au prăbușit, astronauți, soldați. Cum să trăiască doar cu ce găesc și să scape cu bine.

— Și ce treabă aveți cu mine?

Derek zâmbi:

— Cred că ghicești deja...

Brian clătină din cap.

— Păi, ca să n-o mai lungim, vrem s-o mai faci o dată.

Brian se uită lung la el:

— E o glumă, nu?

Derek clătină din cap:

— Nicidecum – dar cred că ar trebui să așteptăm să vină mama ta și să vorbim cu ea și cu tatăl tău. Revenim mai târziu.

S-a întors ca să plece, iar ceilalți doi bărbați l-au urmat către ușă, la fel de tăcuți ca până atunci.

— O clipă, îi opri Brian. Poate că n-am înțeles ce-ai spus – să încerc să mă lămuresc. Vreți ca eu să mă întorc și să o iau de la capăt? Să trăiesc în pădure fără altceva decât o toporișcă?

Derek dădu din cap:

— Așa e.

— Dar e o nebulie. A fost... brutal. Vreau să zic, aproape am murit și doar din noroc am scăpat.

Derek clătină din cap:

— Nu. Nu din noroc. Ai avut de partea ta și altceva decât norocul.

Lui Brian îi veni în minte imaginea porcului spinos intrând în adăpostul lui pe întuneric și cum aruncase el toporișca lovind stânca încastrată în zid și făcând scântei. Dacă porcul spinos n-ar fi intrat și el n-ar fi aruncat toporișca și dacă toporișca n-ar fi lovit stânca exact cum trebuie, n-ar fi fost nicio scântei, n-ar fi avut parte de foc, iar el n-ar mai fi fost poate aici ca să discute cu acest bărbat.

— Aproape tot a fost din noroc...

— Permite-mi să-ți explic la ce mă gândesc.

Brian îl lăsă să vorbească.

— Noi îi învățăm pe alții ce ai făcut tu, sau măcar încercăm. Dar adevărul e că noi n-am făcut niciodată așa ceva și nici nu cunoaștem pe cineva care să fi făcut. Nu de-adevăratalea.

Derek ridică din umeri:

— A, sigur, facem niște mici teste prostești, știi, ieșim în sălbăticie și ne prefacem că supraviețuim. Dar nimeni din tagma noastră n-a fost vreodată *nevoit* s-o facă – să fie într-o situație în care totul este în joc.

Continuă, uitându-se direct la Brian:

— Cum a fost în cazul tău.

Cel pe care-l chema Bill Mannerly păși spre el:

— Vrem să ne înveți. Nu dintr-o carte, nu din broșuri sau din tutoriale, ci chiar să ne *înveți* cum e. Ca noi să știm mai precis ce să-i învățăm pe alții.

Brian zâmbi. Nu se putu abține:

— Adică să merg cu clasa în natură și să le arăt ce-am făcut?

Derek își ridică mâinile și clătină din cap.

— Nu. Nu-i vorba de asta. Nu-i vorba de maimuțării. N-am stabilit totul încă, dar ne gândeam că unul dintre noi ar putea merge și sta cu tine acolo, să trăiască la fel ca tine, să vadă exact ce faci – să învețe. *Să învețe*. Să-și ia carnețele și să ia notițe, să noteze totul. Chiar vrem să știm cum ai reușit – să știm până și cele mai mici detalii.

Brian îl crezu. Vocea bărbatului era blândă și sinceră și ochii îi erau cinstiți, dar Brian clătină din cap:

— N-a fost cum credeți voi. N-a fost ca-ntr-o excursie cu cortul. Am slăbit, dar, mai mult decât atât, când m-am întors n-am mai fost același om.

„Și“, se gândi, „nici acum nu sunt același; nu voi mai fi niciodată același.“ Nu putea să se mai plimbe printr-un parc fără să se uite după vânat printre copaci, nu putea să nu audă lucruri. Câteodată ar fi vrut să nu vadă, să nu audă tot ce era în jurul lui – sunete, culori, mișcare. Dar nu le mai putea bloca. Vedea, auzea, mirosea totul.

— Asta vrem să știm. Lucrurile astea.

Derek zâmbi:

— Uite, nu spune nu de pe-acum. Lasă-ne să revenim și să vorbim cu mama ta, să-i explicăm totul, iar apoi vei putea lua o decizie. În regulă?

Brian dădu încet din cap:

— În regulă. Dar doar ca să stăm de vorbă, da?

— Doar ca să stăm de vorbă.

Cei trei bărbați plecară, iar Brian se uită la ceasul electronic de pe masa din vestibul. Mai era o oră până se întorcea mama lui. Avea ceva de învățat – era sfârșit de mai și urmau testele de final de an –, dar se hotărî să gătească cina.

Îi plăcea mult să gătească.

Era unul dintre lucrurile care se schimbaseră la el de când fusese în pădure. În mintea lui, tot acel interval devenise Perioada.

Atâta tot. Perioada. Când îi povestea încetișor lui Deborah despre ea – încercase să-i povestească, să-i zică totul, incluzând momentele în care încercase să-și pună capăt vieții –, când vorbea cu ea despre asta, întotdeauna începea doar cu acest cuvânt:

Perioada.

Trecuse un an și mai nimic nu se schimbase în lumea din jurul lui. Mama lui încă se întâlnea cu acel bărbat, deși nu la fel de mult, iar Brian se gândea că poate se îndrepta spre final ceea ce se petrecuse între ei. Divorțul era tot definitiv – și probabil așa avea să rămână. Fusese în vizită la tatăl lui după Perioadă și aflase că acesta se îndrăgostise de altă femeie și urma să se însoare cu ea.

Lucrurile se târau mai departe, zi după zi.

Dar Brian se schimbase, complet.

Iar unul dintre lucrurile care se întâmplaseră era acela că acum îi plăcea mult să gătească. Mâncarea, avea ea ceva care-l atrăgea, prepararea ei, uitatul la ea – era atât de *multă* față de cât avusese în pădure. Îi plăcea să scoată mâncarea, s-o mânuiască și s-o gătească și s-o servească și s-o mănânce. Să mestece fiecare mușcătură, să *cunoască* mâncarea, să se uite la ceilalți când mâncau. Câteodată stătea pur și simplu și se uita la mama lui cum mânca ce gătise el, iar odată ea a fost atât de deranjată, că s-a uitat lung la el cu o bucațică de friptură de vită înfiptă în furculița oprită la jumătatea drumului către gură:

— Ce s-a întâmplat?

— Mă uit doar cum mănânci, îi zisese el. E ceva – mâncatul. Să te uiți pur și simplu la cineva care mănâncă. Chiar e ceva.

— Ești... bine? îl întrebuse ea.

Sigur că nu era bine – sau poate că era și nu fusese, de fapt, niciodată bine în toată viața lui de dinainte. Dar el zâmbise dând din cap:

— Sigur, sunt bine...

Dar, în realitate, nu prea putea să-i spună ce nu era în regulă și nici măcar dacă era ceva în neregulă – nu prea putea să stea de vorbă cu cineva despre asta pentru că nimeni nu înțelegea ce voia să zică.

Tatăl și mama lui insistaseră să meargă la un psiholog imediat după întoarcere, iar el se duse mai mult ca să le facă pe plac. Dar nu ajutase. Psihologul credea că mintea lui fusese cumva rănită, că el fusese traumatizat într-un fel, dar adevărul era aproape opusul. Încercase să-i spună psihologului că el era acum mai mult decât fusese înainte, nu mai puțin – nu doar mai mare ca vârstă, nu doar că avea acum cincisprezece în loc de paisprezece ani, ci mai mult. Mult mai mult. Dar psihologul nu înțelegea, nu putea să înțeleagă, căci nu fusese cu Brian în pădure în acea perioadă. Perioada.

— Am descoperit focul, îi spusese Brian psihologului.

— Mda, desigur, dar acum te-ai întors...

Brian îl oprise:

— Nu, nu înțelegi. Chiar am *descoperit* focul – așa cum l-a descoperit vreun bărbat sau vreo femeie acum mii și mii de ani. Am descoperit focul, l-am găsit acolo unde fusese ascuns în stâncă dintotdeauna, și era acolo pentru mine. Nu contează că avem chibrituri sau brichete sau că focul e ușor de făcut în alte părți ale lumii. Chiar am descoperit focul, de-adevăratelea. A fost un lucru mare, un lucru foarte mare...

Psihologul stătuse doar în spatele biroului său și zâmbise, dăduse din cap și încercase să priceapă despre ce vorbea Brian, dar n-avea ce-i face – nu putea să priceapă.

Și cam acesta devenise noul mers al lucrurilor pentru Brian. De câte ori avea de-a face cu lumea cea nouă din

jurul lui de după ce renăscuse în pădure – așa vedea el lucrurile –, trebuia să fie evaziv, să-și țină gândurile pentru sine. Dacă spunea adevărul, nimeni nu-l credea; iar dacă păstra tăcerea – și făcea asta tot mai mult –, ei se gândeau că e bolnav.

N-avea cum să iasă învingător.

Scoase două cotlete de porc din frigider și le dezgheță în cuptorul cu microunde. Apoi luă cartea de bucate și o deschise la rețeta de cotlete în pesmet.

Imediat după ce se întorsese acasă, se trezise că voia să mănânce foarte mult. Își cumpăra un hamburger, îl mânca, bea o băutură din malț și apoi îi venea imediat în minte să-și mai ia unul. Dar asta n-a durat mult. Stomacul i se micșorase și mâncarea îl făcea să se simtă greoi, inadecvat aproape, așa că încetase cu mâncatul în exces.

Dar mâncarea tot îi făcea mare plăcere, iar acum pregătea cotletele încet, lucrând cu bucurie.

Tăie grăsimea de pe ele, le tăvăli prin pesmet, preîncălzi cuptorul și le așeză într-un vas de sticlă. În timp ce se găteau, se uită iar la ceas – mama lui trebuia să ajungă în mai puțin de jumătate de oră și ea nu întârzia niciodată – și așeză pe o farfurie doi cartofi, ca să-i coacă la microunde. Voia să-i pună când sosea ea – se coceau în câteva minute – și puteau să mănânce înainte să se întoarcă cei trei bărbați.